

PRIKAZ KNJIGE: "MEDICINSKA GENETIKA"

(Autori: dr sci.med. Miodjub Kičić i dr sci.med. Branka Kranjčanić
Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd 1989.)

Prof. dr Spasenija Vladislavljević

Defektološki fakultet

Monografija "Medicinska genetika" prezentirana na 659 strana, velikog formata (16 x 24) predstavlja celovito delo iz oblasti medicinske genetike s naglaskom na njen značaj za medicinu i defektologiju. Knjiga predstavlja značajan doprinos jer zadovoljava potrebe koje postoje u defektologiji, psihologiji i medicini, jer ne postoji ni jedno delo ove vrste koje sa kliničkog stanovišta sistematski obrađuje ove oblasti.

Mnogi opšti problemi iz defektologije, psihologije i medicine po prvi put su obrađeni sa genetske tačke gledišta. Ona obuhvata problematiku svih profila defektologa i pruža potrebne podatke o onim oštećenjima zdravlja dece koja sačinjavaju preko 90 posto defektološke prakse: od nedovoljne umne razvijenosti, urođene i nasledne gluvoće, urođenog i naslednog slepila, malog rasta i posebnog oblika tela, genetike ponašanja, genetike strukture ličnosti, konstitucije, akceleracije rasta, posebno stogodišnje akceleracije rasta, kongenitalne malformacije u celini, genetske aspekte šećerne bolesti i drugo.

Autori su ovo delo pisali više godina, a pri tom su već posedovali veliko i sistemativno iskustvo u medicinskoj genetici. Kliničku praksu su sticali u radu sa genetski hendikepiranim licima u praksi interne medicine i endokrinologije Vojno-medicinske akademije, zatim u sistematskim izučavanjima oligofrenih u Zavodu za umno zaostale u Sremčici i specijalnoj školi "Dušan Dugalić" u Beogradu,

slabovidnih i slepih u zavodu "Veljko Ramadanović" u Zemunu, a decu sa poremećajima govora izučavali su u Institutu za eksperimentalnu fonetiku i patologiju govora u Beogradu. Poslednjih desetak godina, uz finansijsku pomoć Republičkog fonda za naučni rad Srbije, u više mesta Srbije autori izučavaju određene probleme iz oblasti populacione genetike.

Sistematizaciju i upotpunjavanje svojih teorijskih praktičnih znanja iz medicinske genetike, pisci ove knjige su ostvarili izvođenjem nastave iz medicinske genetike duže od dvadeset i pet godina defektolozima, najpre na Višoj defektološkoj školi u Beogradu, a od 1975. godine na Defektološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Od značaja je bio i veliki broj publikacija i učešće sa referatima na više skupove genetičara u zemlji i inostranstvu, a u tekst su ugrađeni i podaci od preko trideset sopstvenih stručnih i naučnih radova iz oblasti genetike. Da bi se bolje razumeo značaj ove nastave i radova od četvrt veka treba imati u vidu da je medicinska genetika baš u tom razdoblju činila gigantski napredak.

Veliko teorijsko i praktično iskustvo došlo je potpuno do izražaja pri izboru građe i kompozicije ovog dela. U tom pogledu ono je jedinstveno u stručnoj literaturi. Celinu knjige čine pet delova sa 31 poglavljem, velikim brojem fotografija sopstvene kazuistike, brojne tabele i skice. Prvi deo: Osnovi opšte genetike (120 str.) sadrži: uvod u opštu genetiku, nasledni činioци i njihovo nasleđivanje, genetske

osnove izgradnje i života čoveka, promene u naslednim činiocima, citogenetika. Drugi deo: Klinička genetika (335 str.) uvod, kongenitalne malformacije, hromozomske bolesti, klinika hromozomskih bolesti, uvod u monogenetske bolesti, metaboličke genopatije, nedovoljna umna razvijenost, urođena i nasledna gluvoća, urođeno i nasledno slepilo, mali rast i posebni poremećaji oblika tela, urođena mana srca i velikih krvnih sudova, imunogenetika, farmakogenetika i ekogenetika, poligenetske bolesti i poligenetska svojstva. Treći deo: (40 str.): Uvod u populacionu genetiku, genetski polimorfizam i humana populaciona genetika. Četvrti deo: Genetika ponašanja (70 str.):

ponašanje, oblici ponašanja, crte i struktura ličnosti, biološki ritmovi čoveka, konstitucija, fiziološka osnova ponašanja. Peti deo: Kijematopatologija (54 str.): uvod, klinički deo, perinatalna oštećenja. Dodatak: Genetsko-medicinski rečnik.

Pišući ovo delo sa velikim poznavanjem stručne materije, autori su imali u vidu da je genetska misao sve prisutnija u svim granama medicine, defektologije i psihologije, da je značajna ne samo genetski hendikepirana osoba, nego još više genetska struktura svake ličnosti. Ta misao prožima celu knjigu, što predstavlja izuzetnu vrednost ovog dela sa teorijskog i praktičnog aspekta, čineći ga za sada jedinstvenim u nas.